

Тетяна Єрьоміна,

студентка 6 курсу

факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв,

Наук. керівник: Т. В. Ніконенко, ст. викл. (БДПУ)

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОНАВЧАЛЬНИХ УМІНЬ І НАВИЧОК НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Актуальність. Важливим завданням для початкової школи є сформувати в учнів бажання та вміння самостійно вчитися. Саме нестабільність світу, інтенсивність соціально-економічних і технологічних змін зумовлюють потребу вчитися впродовж всього життя. З огляду на це, технологія формування загальнонаавчальних умінь і навичок молодших школярів надає особливу роль розвитку в молодших школярів умінь самостійно здобувати знання.

Положення про вміння самостійно вчитися, його цінність для дитини та необхідність цілеспрямованого формування в школі знаходимо в працях таких видатних педагогів, як В. Давидова, Д. Ельконіна, Л. Коваля, Я. Кодлюк, І. Лернера, О. Савченко та ін. Неодноразово привертав увагу вчених до вміння самостійно вчитися В. Сухомлинський, образно називаючи його інструментом, за допомогою якого особистість все життя оволодіває знаннями.

Мета статті – розкрити особливості застосування технології формування загальнонаавчальних умінь і навичок на уроках математики в початковій школі.

Поняття «уміння самостійно вчитися» зумовлюється розумінням сутності освітнього процесу, а саме як цілеспрямована взаємопов’язана діяльність вчителя і учнів, яка охоплює мотивацію, ставлення цілей, планування, підготовку та її здійснення, рефлексію й оцінювання результатів. О. Савченко розглядає уміння вчитися як ключову компетентність початкової загальної освіти, що охоплює змістовий, мотиваційний та процесуальний компоненти та формується в цілісному освітньому процесі школи [3, с. 27].

Обов’язковою ознакою самостійного учіння є оволодіння учнів самоконтролем. Самоконтроль, як компонент навчальної діяльності передбачає здатність молодших школярів прогнозувати кінцевий результат і зони труднощів його досягнення, планувати, контролювати, оцінювати, коригувати та регулювати свою діяльність на всіх стадіях її виконання. Він розглядається як акт розумової дії людини, риса особистості, її якість, структурний компонент навчальної діяльності.

Формування в молодих школярів уміння самоконтролю, на думку Я. Кодлюк, може відбуватися в такій послідовності: розвиток початкових уявлень про самоконтроль; вироблення уміння контролювати результат своєї діяльності; здатність різними способами виконувати самоконтроль, автоматичне застосування [2, с. 74].

Формуванню самоконтролю сприяє опора учнів на пам'ятку, алгоритмічний припис. Деякі пам'ятки подаються в підручниках, інші

вчитель складає сам чи разом з молодшими школолярами. Так, під час вивчення теми «Ділення багатоцифрових чисел на одноцифрове» можна використовувати таку пам'ятку:

1. Виділи перше неповне ділене.
2. Визнач число цифр у частці.
3. Виконай ділення.
4. Назви друге неповне ділене.
5. Поділи його на дільник.
6. Назви третє неповне ділене.
7. Поділи його на дільник.
8. При виконанні ділення зверни увагу на те, що остатча завжди повинна бути меншою від дільника [1, с. 67].

Отже, технологія формування загальнонавчальних умінь і навичок молодших школлярів на уроках математики в початковій школі надає особливого значення розвитку в учнів умінь організовувати себе, мислити, самостійно здобувати знання, контролювати досягнення, щоб успішно просуватися на всіх етапах навчальної діяльності. Тому лише за умови поєднання засобів опосередкованого впливу і методики цілеспрямованого формування самостійної розумової діяльності ми зможемо досягти поставленої мети.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коваль Л. В., Скворцова С. О. Методика навчання математики: теорія і практика: підручник для студентів за спеціальністю 6.010100 «Початкове навчання», освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» [2-ге вид., допов. і переробл.] – Харків: ЧП «Принт-Лідер», – 2011. – 414 с.
2. Кодлюк Я. П. Формування вміння вчитися. Навчання і виховання учнів 1 класу: методичний посібник для вчителів / упор. О. Я. Савченко – Київ : Видавництво «Початкова школа». – 2002. – 464 с.
3. Савченко О. Я. Уміння вчитися як ключова компетентність загальної середньої освіти / О. Я. Савченко // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / [під заг. ред. О. В. Овчарук]. – Київ : «К.І.С.», – 2004. – 112 с.

Юлія Жеребко,
магістрантка

факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв.
Наук. керівник: **Л.П. Попова**, к. фіол. н., доцент (БДПУ)

СЛОВНИКОВА РОБОТА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Одним з пріоритетних напрямків в навчанні молодших школлярів є формування комунікативної компетентності. Вона є однією з визначальних умов оволодіння знаннями на різних рівнях освіти. Ця ідея простежується в працях багатьох учених: М. Вапчуленко, Т. Донченко, Л. Мацько,